

AKADEEMILISE PÖLLUMAJANDUSE SELTSI 2018. AASTA TEGEVUSARUANNE

Mittetulundusühingu Akadeemiline Põllumajanduse Selts tegevuse eesmärk on kaasa aidata Eesti maaelu, põllumajanduse ning põllumajandus- ja keskkonnateaduste arengule. MTÜ liikmeteks on isikud, kes on tasunud sisseastumismaksu ning täidavad seltsi põhikirjast tulenevaid kohustusi. Seltsi asukohaks on Tartu linn. Selts on 1920. aastal Tartu Ülikooli juures asutatud Akadeemilise Põllumajandusliku Seltsi poolt algatatud tegevuse jätkaja.

MTÜ Akadeemilise Põllumajanduse Seltsi tööd korraldab eestseisus (juhatus), kuhu kuulub 13 liiget. Seltsi tegevust suunab seltsi president PhD Marko Kass ja igapäevast asjaajamist korraldab seltsi sekretär pm-dr Heli Kiiman. Eestseisusesse kuulusid 2018. aastal tehnika-dr Arvo Leola, pm-knd Peep Piirsalu, pm-dr Maarika Alaru, pm-dr Ants Bender, pm-dr Merike Henno, pm-dr Toivo Univer, PhD Evelin Loit, pm-dr Enn Lauringson, pm-dr Alo Tänavots (Agraarteaduse peatoimetaja), PhD Matti Piirsalu, MSc Ell Vahtramäe ja PhD Marko Kass. Eestseisuse liige E. Vahtramäe palus 28.11. end seoses muude kohustuste ja napi ajaresursi tõttu eestseisuse tegemistest taandada.

Seltsi ridades oli aruandeperioodi lõpul 224 liiget. Aktiivseid liikmeid on ligikaudu paarkümmend, eriti hea meel on tõdeda, et ettekandekoosolekutel ning muudel sündmustel on tugevalt esitatud Eesti Taimekasvatuse Instituudiga seotud seltsi liikmed. Selts võttis 2018. aastal vastu kaks uut liiget – tehnikateaduste magistrid Taavi Torga, Katrin Laikoja. Seltsi liikmeskonnast arvati välja üks liige isikliku soovivalduse alusel.

Seltsil on 29 auliiget. Viimati valiti seltsi auliikmeks üldkoosoleku otsusega põllumajandusteadlane ja sordiaretaja pm-dr Ants Bender. Märkimisväärne on teadmine, et ta on kuulunud seltsi eestseisusesse alates 1998. aastast. Teisisõnu on ta olnud kõigi seltsi taastamisjärgsete presidentide (kokku viis) juhitud eestseisustes. Ants Benderi sulest on ilmunud ajakirjas "Agraarteadus" kümneid teadusartikleid ning arvukalt meenutusi ja juubeliõnnitlusi kolleegide kohta. Ta kuulub ka seltsi ajakirja toimetuskolleegiumisse.

2017. aastal seltsi presidenti poolt algatatud traditsiooni kohaselt annab president aasta lõpus üle Presidenti Rändkarika tiitliga AASTA TEGIJA, mille 2018. aastal pälvis olulise panuse eest seltsi eestseisuse töösse eest Ants Bender.

2018. aastal toimus kolm eestseisuse koosolekut (kaks e-koosolekut seoses ETA assotsiatsiooni lepinguga, NFJ aianduskonverentsi korraldamise toetamisega 2019. aastal) ning viis ettekandekoosolekut (ühiksa ettekannet). Seltsi eestseisuse otsusega loodi seltsi 100. juubeli tähistamiseks kaks töörühma, millest esimese ülesandeks on visioonikonverentsi korraldamine ja teine koostab juubeliraamatu. Loodud töörühmade tegevust veavad vastavalt eestseisuse otsusega seltsi president ja ajakirja peatoimetaja.

24. jaanuaril toimus maaülikooli Tehnikainstituudis Vambola Veinla auditoriumis ettekandekoosolek, kus

ettekande teemal "50 aastat meristeemkultuuri, uuri- mine ja rakendused" tegi pm-dr Viive Rosenberg.

10. veebruaril osalesid seltsi president ja sekretär seltsi liikme emeritprofessor Jaan Praksi 80. juubelile pühendatud vastuvõtul.

19. veebruaril toimus K.E. von Baeri majas Eesti Vabariigi 100. juubelile pühendatud pidulik aktus. Külalisena pidas pidupäevakõne Eesti Teaduste Akadeemia peasekretär akadeemik Jaak Järv.

6. märtsil toimunud Eesti Teaduste Akadeemia juhatuse istungi alguses toimus akadeemia ja seltsi vahelise assotsiatsioonilepingu allkirjastamine. Allkirja lepingule andsid akadeemia president Tarmo Soomere ja seltsi president Marko Kass.

28. märtsil toimus maaülikooli Tehnikainstituudis Vambola Veinla auditoriumis ettekandekoosolek, kus ettekande tegid maaülikooli dotsent Ragnar Leming teemal "Kliimamuutuste mõju loomakasvatusele" ning seltsi liige Tõnu Saarman teemal "Teadusest põllumeheks ja poliitikuks".

6. aprillil toimus aastakoosolek koos teaduskonverentsiga Eesti Taimekasvatuse Instituudis, teemaks "Taimehaigused täna ja homme". Ettekannetega esinesid Eesti Maaülikooli põllumajandus- ja keskkonnainstituudi teadur Eha Kruus "Kuidas kliima taime haavab?", Eesti Taimekasvatuse Instituudi vanemteadur Andres Mäe teemal "Odra põlde kahjustav *Ramularia collo-cygni* on Eestis kohastunud", Eesti Taimekasvatuse Instituudi vanemteadur Pille Sooväli "Põllukultuuride kahjustajate monitooring" ning Eesti Taimekasvatuse Instituudi teadur Ingrid Bender "Tomateid kahjustavad haigused kütteta kasvuhuones". Üldkogu kuulas ära nii presidendi, ajakirja peatoimetaja ja revisjoni komisjoni aruanded, kinnitades need ühehäälselt.

20. aprillil osales seltsi president Eesti Rahva Muuseumis toimunud Eesti Teaduste Akadeemia üldkogul, millega ühtlasi tähistati akadeemia 80. tegevusjuubelit. Toimunud akadeemia üldkogul toonitas bioloogia osakonna juhataja akadeemik, professor Toomas Asser, et neil tuleb senisest rohkem tähelepanu pöörata põllumajandusteadustele. Kuus päeva hiljem valitakse akadeemik Asser Tartu ülikooli rektoriks.

5.–6. mail osales seltsi president 20. Augusti Klubi eestvedamisel toimunud konverentsil "90 aastat Eesti elu", mis oli pühendatud president Arnold Rüütli juubelisünnipäevale. Hr Rüütel on ühtlasi seltsi auliige. Seltsi president andis koosviibimise sõnavõtude osas hr Rüütli üle seltsi tänukirja panuse eest põllumajandusteadustesse ja seltsi tegevusse. Lisaks kinkis seltsi president hr Rüütli viirpihlaka, et see tema koduväras oleks kaitsjaks ja hoidjaks nagu vanarahvas teab kõnelda.

16. mail toimus maaülikooli Tehnikainstituudis Vambola Veinla auditoriumis ettekandekoosolek, kus ettekandega esinesid Eesti Taimekasvatuse Instituudi agronoom Uno Tamm teemal "Rohusööda toite-

väärtuse kujunemine" ning maaülikooli Tehnikainstituudi õppejõud Veli Palge "Täppisviljelus ja täppispidamine inseneri pilgu läbi".

29. juulil jõudis "Agraarteaduse" toimetusse esialgne teade seltsi ajakirja teadusartiklite tunnistamise kohta Elsevier nõuetele vastavaks ja leping allkirjastati 16. novembril ajakirjas avaldatud teadusartiklite indekseerimiseks SCOPUS® andmebaasis. Seega omamoodi vahefinišisse jõudis protsess, millega 2015. aastal alustati uue peatoimetaja Alo Tänavotsa eestvedamisel. Aktiivse uuendamise käigus laiendati toimetuskolleegiumi, rahvusvaheline toimetuskolleegium suurenes, artikli struktuur kohandati kaasaegsetele nõudmistele ning kodulehte muudeti oluliselt käepärasemaks.

8. septembril osales seltsi eestseisuse kaheliikmeline delegatsioon Läti Agronoomide Assotsiatsiooni kutsel Riias valdkonna erialaühingute neljapoolsel kohtumisel. Lisaks võõrustajatele ja meile osalesid koosolemisel Leedu Agronoomide Ühenduse ja Soome Agronoomide Akadeemilise Liidu esindused. Kohalolnud esindused tutvustasid omi organisatsioone ning kõneldi viimastest edusammudest ja peeti plaani edasisteks ühisteks tegevusteks. Ühtlasi esitasid kohalolnud üksteisele küllakutseid. Ka kohtusid kohalviibijad Riia kesklinnas Daugava kaldal toimunud maaeluteemalise messi raames Läti Vabariigi presidendi Raimonds Vējonisega.

10. oktoobril toimus maaülikooli Tehnikainstituudis seltsi ettekandekoosolek, kus ettekande tegi maaülikooli vanemteadur Evelin Loit teemal "Täppisaretuse võimalused" ning seltsi liige Marko Kass andis ülevaate seltsi delegatsiooni visiidist Riiga, kus septembri alguses kohtusid Soome ja Balti riikide agronoomide assotsiatsioonid.

Seltsi president osales 22.–23.10.18 Euroopa põllumajanduse-, toidu- ja keskkonnavaldkonna teaduste akadeemiate ühenduse (inglise keeles *The Union of European Academies for Sciences applied to Agriculture, Food and Nature*) peaassambleel Itaalias Firenzes.

30. oktoobril istutasid kolm seltsi presidenti (Arvo Leola, Marko Kass ja Peep Piirsalu) Eesti maaülikooli

linna keskmesse rajatud õunaaeda seltsi õunapuu "Lembitu".

2. novembril andis maaeluminister Tarmo Tamm Eesti Rahva Muuseumis Maaeluministeeriumi 100. aastapäevale pühendanud üritusel põllumajanduse ja maaelu edendajatele üle teenetemärgid. Teiste hulgas pälvisid teenetemärgi järgmised seltsiliikmed – kuldse teenetemärgi Eesti Taimekasvatuse Instituudi vanemteadur Ants Bender ning hõbedase teenetemärgi vanemteadur Ilmar Tamm ja teadur Katrin Kotkas.

14. novembril toimus maaülikooli Tehnikainstituudis ettekandekoosolek, kus kõnelesid agrotehnikateadlane Edvin Nugis teemal "Kuidas efektiivselt kaitsta meie mulda raskete masinatega liigtiihenemise eest?" ja seltsi liige Antu Rohkla teemal "Mesi turul ja toidulaul".

26. novembril osales seltsi eestseisuse delegatsioon seltsi aupresidendi emeritprofessor Olev Saveli 80. juubelile pühendatud pidulikul koosviibimisel maaülikooli peahoones.

Seltsi juures tegutseb loomakasvatuse alaste terminite oskussõnade töörühm. Selts liitus Miljon+ programmiga, et toetada ideed koostada miljon eestikeelset Vikipeedia artiklit aastaks 2020.

Selts kasutab alates 2018. aastast uudiste ja informatsiooni edastamiseks ka sotsiaalmeediavõrgustikku Facebook. Seltsil on nimetatud keskkonnas kaks kontot, üks seltsi eestseisuse ja teine ajakirja teabe levitamiseks.

Seltsi sissetulekuallikateks on liikmemaksud ja annetused. Lisaks toetab käesolevast aastast seltsi tegevust Eesti Teaduste Akadeemia. Ühtlasi on muid sissetulekuid seoses mittevahaliste lepinguliste tegevustega. Ühekordsete toetustega on seltsi ajakirja väljaandmist rahastanud Eesti Maaülikool. Seltsil palgalisi ametikohti ei ole. Võlgnevusi pole.

Presidendi tegevusaruanne seltsi aastakoosolekul 2019.

Marko Kass, president
Heli Kiiman, sekretär